

IMPLEMENTACE GEOINFOSTRATEGIE2020+ ZAČÍNÁ PŘÍPRAVOU ZÁKONA IO NIPIEva KUBÁTOVÁ¹, Jitka COUFALOVÁ²

¹ Oddělení geoinformatiky, Odbor eGovernmentu, Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 936/3, 170 34 Ostrava, Česká republika
eva.kubatova@mvcv.cz

² Odbor eGovernmentu, Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 936/3, 170 34 Ostrava, Česká republika
jitka.coufalova1@mvcv.cz

DOI: <https://doi.org/10.31490/9788024846071-160>**Abstrakt**

Služby nad prostorovými daty jako součást eGovernmentu zažívají bouřlivý rozvoj. Aby byl zachován princip 3E (efektivnost, hospodárnost, účelnost), je nezbytná koordinace a synchronizace při pořizování a správě prostorových dat a při plánování, vytváření a provozu všech služeb veřejné správy nad prostorovými daty. I proto 12. listopadu 2021 schválila vláda GeoInfoStrategii2020+ (Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice po roce 2020). GeoInfoStrategie2020+ kontinuálně navazuje na výsledky implementace Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie) realizované v letech 2014 až 2020.

Jedním z důležitých výstupů GeoInfoStrategie je věcný záměr zákona o národní infrastruktuře pro prostorové informace (NIPI), který byl schválen vládou České republiky v červenci 2021. Vypracování návrhu zákona o NIPI a jeho předložení vládě včetně návrhu doprovodného zákona je proto jedním z prvních kroků implementace GeoInfoStrategie2020+.

GeoInfoStrategie2020+ je členěna do čtyř strategických oblastí, a to Podpora výzkumu, vývoje, inovací a vzdělávání; Regulační rámec podporující využívání prostorových dat; Rozvoj prostředí podporujícího digitální technologie pro prostorová data a Efektivní a centrálně koordinovaný rozvoj NIPI jako klíčové součásti eGovernmentu i digitální ekonomiky a společnosti.

Abstract

Spatial data services as part of eGovernment are experiencing rapid development. Coordination and synchronization in the acquisition and management of spatial data and in the planning, creation and operation of all public administration services over spatial data is essential in order to maintain the principle of 3E (efficiency, economy, effectiveness). Therefore, on November 12, 2021, the government approved the GeoInfoStrategy2020+ (Strategy for the Development of Infrastructure for Spatial Information in the Czech Republic after 2020). GeoInfoStrategy2020+ continuously follows the results of the implementation of the Infrastructure Development Strategy for Spatial Information in the Czech Republic until 2020 (GeoInfoStrategy) implemented in 2014 to 2020.

The substantive bill on National Infrastructure for Spatial Information (NISI) approved by the Government of the Czech Republic in July 2021 is the most important GeoInfoStrategy output. Therefore, the elaboration of the bill and its submission to the Czech Government, including the accompanying bills, is the first step towards the GeoInfoStrategy2020+ implementation.

GeoInfoStrategy2020+ is divided into four strategic areas, namely Support for Research, Development, Innovation and Education; Regulatory framework supporting the using of spatial data; Development of an environment supporting digital technologies for spatial data and Effective and centrally coordinated development of NISI as a key component of eGovernment and as the digital economy and society.

Klíčová slova: GeoInfoStrategie2020+; Národní infrastruktura pro prostorové informace; zákon o NIPI.

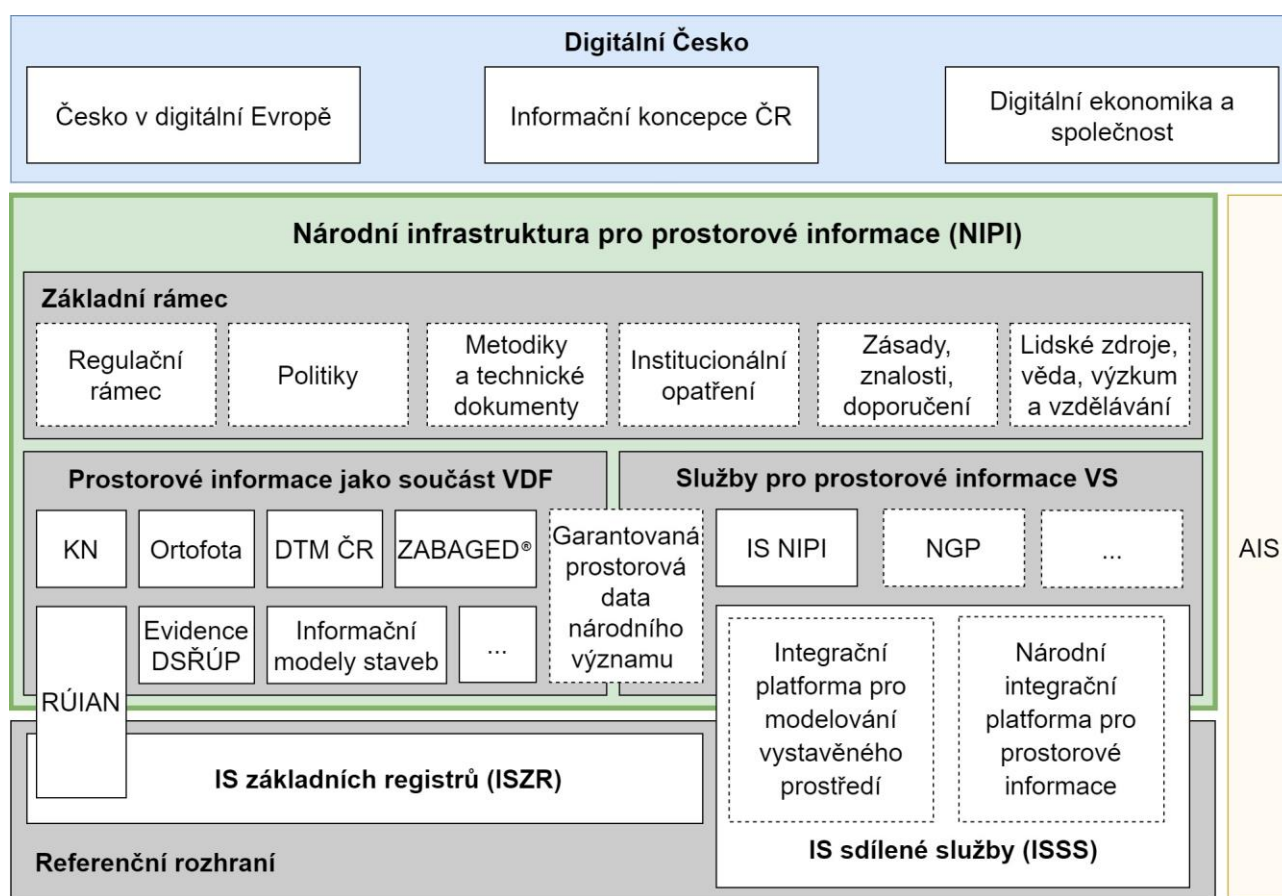
Keywords: GeoInfoStrategy2020+; National Infrastructure for Spatial Information (NISI); NISI bill.

1. ÚVOD – GEOINFOSTRATEGIE2020+

Služby nad prostorovými daty jako součást eGovernmentu zažívají bouřlivý rozvoj. Aby byl zachován princip 3E (efektivnost, hospodárnost, účelnost), je nezbytná koordinace a synchronizace při plánování, vytváření a provozu všech služeb veřejné správy nad prostorovými daty. I proto 12. listopadu 2021 schválila vláda **GeoInfoStrategii2020+**.

Vizí GeoInfoStrategie2020+ (Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice po roce 2020), kterou schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 12. listopadu č. 1014, je digitální ekonomika, společnost a veřejná správa využívající národní infrastrukturu pro prostorové informace (NIPI) podporující úspěšnou digitální transformaci České republiky. Mezi **hlavní cíle** patří vybudovat a komerčním i nekomerčním subjektům a samozřejmě všem lidem nabídnout širokou škálu důvěryhodných a bezpečných služeb nad kvalitními prostorovými daty. Vše přehledně v kontextu současného eGovernmentu znázorňuje schéma NIPI (viz obr. 1). Koordinace koncepčního rozvoje NIPI a implementace GeoInfoStrategie2020+ jsou hlavní činnosti Pracovního výboru pro prostorové informace (PVPI), jež je stálým výborem Rady vlády pro informační společnost.

Obr. 1 Schéma NIPI

2. VÝZKUM, VÝVOJ, INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ JAKO PRIORITY ROZVOJE NIPI

GeoInfoStrategie2020+ je členěna do čtyř strategických oblastí, a to 1) Podpora výzkumu, vývoje, inovací a vzdělávání; 2) Regulační rámec podporující využívání prostorových dat; 3) Rozvoj prostředí podporujícího digitální technologie pro prostorová data a 4) Efektivní a centrálně koordinovaný rozvoj NIPI jako klíčové součásti eGovernmentu i digitální ekonomiky a společnosti.

Pro úspěšný rozvoj NIPI, včetně souvisejících informačních systémů nad prostorovými daty (resortní, krajské, ...), je zcela zásadní **dostatek kvalifikovaných a odborně zdatných odborníků**, proto je oblast výzkumu, vývoje, inovací a vzdělávání (VVIV) prioritou.

Jednou ze zásadních podmínek rozvoje NIPI je aplikovaný výzkum univerzit a dalších výzkumných organizací těsně navázaný na komerční sféru. Jednou z cest, jak tohoto dosáhnout, je využít potenciál krajských inovačních center, která mohou napomoci spolupráci firem a akademických a výzkumných institucí při řešení konkrétních témat formulovaných primárně firmami a zaměřených na vývoj produktů pro NIPI. Dále je vhodné vytvořit výzkumný program zaměřený na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje související s budováním a využíváním NIPI. Zde je logickým partnerem TAČR.

Strategická oblast VVIV je dále zaměřena na pracovníky veřejné správy, konkrétně na **doplnění profesí do katalogu povolání** a na vznik moderního, personalizovaného a pochopitelně **akreditovaného systému profesního vzdělávání úředníků**. Pro nově doplněné expertní profese budou specifikovány kvalifikační předpoklady pro jejich výkon. Vznikne motivační program zaměřený na získávání kvalitních absolventů vysokých škol, splňujících kvalifikační předpoklady pro práci ve veřejné správě.

Oblast VVIV neopomíná **rozvoj bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů**, jež zajistí odborně erudovaní akademičtí pracovníci, kteří ke svému růstu potřebují získat adekvátní zahraniční zkušenosti. Bude vytvořen motivační program, který podpoří zájem vysokých škol o integraci předmětu z oblasti geoinformatiky do studijních programů. Součástí motivačního programu bude i vytvoření podpůrných materiálů v podobě webové stránky s učebním textem, typovými úlohami a instalačním balíkem, postaveným na otevřených programech (např. QGIS), a školení pro pedagogy. Další motivační program bude např. formou odměn podporovat zájem **mladých akademických pracovníků** o svůj **profesní růst**.

Oblast NIPI se poměrně rychle vyvíjí, proto je další cíl (v rámci oblasti VVIV) zaměřen na **nabídku celoživotního vzdělávání** reagující na aktuální potřeby. Na základě výsledků periodických šetření bude připravena sada doplňkových kurzů, učebních materiálů, cvičných úloh a výukového prostředí určeného pro převážně distanční výuku a samostudium.

Posledním cílem oblasti VVIV je **vznik komunikačního kanálu** (jako součást národního geoportálu) podporujícího průběžné zvyšování informovanosti a posilování digitální gramotnosti laické veřejnosti v oblasti NIPI. V rámci komunikační platformy bude vytvořen repozitář vzdělávacích a informačních materiálů, který umožní systematicky přistupovat k materiálům uloženým buďto přímo v tomto repozitáři, nebo prostřednictvím odkazu uloženého v repozitáři.

3. PŘÍPRAVA NOVÉHO ZÁKONA O NIPI

Nejvýznamnějším výstupem implementace GeoInfoStrategie (strategie pro roky 2014 až 2020) byl věcný záměr zákona o NIPI schválený vládou v polovině roku 2021. Záměr regulovat oblast prostorových informací celistvě zvláštním zákonem a nikoliv novelizací stávajících právních předpisů byl podpořen závěry a doporučením Komplexní analýzy stávajících právních předpisů ve vazbě na prostorové informace zpracované advokátem Mgr. Mazlem. Zákon vytvoří základní rámec a nastaví podmínky i pro naplňování strategie Digitální Česko v oblasti prostorových informací, konkrétně dílčích cílů 3.2 Digitalizace dosud nedigitalizovaného obsahu, 3.7 Rozvoj a provoz základních služeb, 5.9 Propojený datový fond, 5.10 Veřejný datový fond a 5.11 Rozvoj a provoz informačních systémů spravujících prostorová data Informační koncepce České republiky.

Společnou prioritní potřebou veřejné i komerční sféry je řešit dostupnost základních prostorových dat nejvyšší úrovně podrobnosti, která budou obrazem reálného stavu území celé České republiky a která budou legislativně ukotvena, budou mít definovány procesy pořízení, správy, aktualizace a poskytování a budou závazným podkladem nejen pro výkon veřejné správy, ale i pro potřeby celé společnosti.

Pro podporu efektivního využívání prostorových dat stát musí aktivně řídit a ovlivňovat přístup k informacím shromážděným v informačních systémech subjektů veřejného sektoru, nastavit pravidla, způsoby a formy zpřístupňování dat z informačních systémů veřejné správy i v rámci Národního katalogu otevřených dat. Celý proces zpřístupňování dat je třeba promyšleně a koncepčně řídit z centra, samozřejmě při respektování principu subsidiarity. Zároveň je třeba zohledňovat platná omezení při zpřístupňování dat vyplývající z

právních předpisů např. z oblasti stavebního práva, autorského práva, z oblasti problematiky GDPR, zajištění bezpečnosti a obrany státu apod.

Stát nekoordinovaně vynakládá finanční prostředky na pořizování prostorových dat, proto tato činnost nepřináší z hlediska celkových potřeb veřejné správy takový efekt, jakého by bylo možno dosáhnout při stanovení jasných pravidel pro sběr a správu takto pořizovaných dat a jejich integraci. Za současného stavu je prakticky nemožné zjistit skutečné celkové náklady na aktivity v oblasti prostorových informací, neboť tyto nejsou nijak sledovány.

Hlavním cílem návrhu zákona o národní infrastruktuře pro prostorové informace je tedy právní ukotvení NIPI a sjednocení podmínek pro zajištění efektivního pořizování, správy, aktualizace, poskytování, sdílení a využívání prostorových informací nejen v agendách veřejné správy, ale i třetími stranami, a tím podpořit konkurenceschopnost České republiky a maximálně využít jejich ekonomický potenciál. V současné době vzniká návrh paragrafového znění zákona o NIPI.

4. ZÁVĚR

GeoInfoStrategie2020+, jejíž implementace právě začíná, hodlá zásadně přispět ke koordinovanému, smysluplnému a efektivnímu rozvoji využívání prostorových dat v České republice.

Celé znění GeoInfoStrategie2020+, kterou připravil tým odborníků z řad veřejné správy, komerční sféry, profesních organizací a univerzit, lze nalézt na stránkách: <https://www.geoinfostrategie.gov.cz>.

5. LITERATURA

Ministerstvo vnitra ČR. *GeoInfoStrategie2020+* [cit. 17. 2. 2022]. Dostupné na: <https://www.geoinfostrategie.gov.cz>.

Ministerstvo vnitra ČR. *Portál otevřených dat* [cit. 3.3. 2022]. Dostupné na: <https://data.gov.cz>.